

מעשה שבת

משנה

תרומות פרק ב משנה ג

המעשר והמבשל בשבת שוגג יאכל מזיד לא יאכל.

גמרא

כתובות לד ע"א

תניא המבשל בשבת – מחלוקת תנאים :

ר' מאיר : בשוגג יאכל במזיד לא יאכל.

ר' יהודה : בשוגג יאכל למוצאי שבת, במזיד לא יאכל עולמית.

רבי יוחנן הסנדלר : בשוגג יאכל למוצאי שבת לאחרים ולא לו, במזיד לא יאכל עולמית לא לו ולא לאחרים.

[הטעם של יוחנן הסנדלר – "ושמרתם את השבת כי קודש היא לכם" - מה קודש אסור באכילה, אף מעשה שבת אסור באכילה. ומותר בהנאה שנאמר : "לכם" - שלכם. "מחלליה מות יומת" - במזיד ולא בשוגג]

מחלוקת אמוראים : רב אחא : מעשה שבת דאורייתא. (כדרשת הפסוק הנ"ל)
רבינא : מעשה שבת דרבנן. ("קודש היא" - היא קודש ואין מעשיה קודש.)

$$\left\{ \begin{array}{l} \text{הכלל - מזיד של רבי מאיר = שוגג של רבי יהודה.} \\ \text{מזיד של רבי יהודה = שוגג של רבי יוחנן הסנדלר. (תוספות)} \end{array} \right.$$

חולין טו ע"א

כי מורי להו רב לתלמידיה מורי להו כר' מאיר וכי דריש בפירקא דריש כרבי יהודה משום עמי הארץ.

הלכתא השוחט לחולה בשבת - מותר לבריא באומצא, מאי טעמא ? כיון דאי אפשר לכזית בשר בלא שחיטה כי קא שחיט אדעתא דחולה קא שחיט.
המבשל לחולה בשבת - אסור לבריא, גזירה שמא ירבה בשבילו.

ראשונים

הלכה

גאונים, רי"ף, רמב"ם, רא"ש, רמב"ן - הלכה כרבי יהודה.

הוכחות – כללי פסיקה - מחלוקת ר' מאיר ור' יהודה הלכה כר' יהודה.

רב דרש ברבים כרבי יהודה משום עמי הארץ, וגם היום שכיחים עמי הארץ.

תוספות, סמ"ג, ספר התרומה – הלכה כר' מאיר.

הוכחות – רב הורה הלכה למעשה כרבי מאיר.

רבא דרש כר' מאיר. (שבת לח.)

סתם משנה בתרומות ללא מחלוקת.

ב"י לסיכום : לענין הלכה כיון שהרי"ף והרמב"ם והרא"ש מסכימים לדעת אחת הכי נקיטין.

זמן ההמתנה

רש"י, הלכות גדולות, רמב"ן – צריך לחכות במוצ"ש זמן בכדי שיעשו. (כמו במלאכת גוי)

רמב"ם, ר' יונה, רא"ש, ר"ן – אין צריך בכדי שיעשו. (מה שעושה ישראל בידים אין לחשוש שאם נתיר מיד יעשה שוב.)